

12+1 apostol

Az evangéliumokból megtudjuk, hogy Jézus tanítványokat választott magának, akik szemtanúi voltak munkásságának. Hallották a tanításait, láthatták a gyógyításokat, megfigyelhették, hogyan bánik Jézus az emberekkel, és személyes beszélgetések során kérdezhették őt az együtt töltött három és fél év alatt. A tanítványokról mindezek ellenére nagyon keveset tudunk, a pünkösdi eseményeket követően pedig szinte csak a hagyományokra és néhány Biblián kívüli ókori szövegre támaszkodhatunk. Hogy jobban megismerhessük őket, összegyűjtöttük mindazt, amit érdemes tudni az apostolokról.

Péter apostol

Péter eredeti neve Simon volt. A Péter nevet, amely követ jelent, Jézustól kapta. A legtöbb képzőművészeti ábrázolás idős emberként mutatja be, valójában azonban Jézusnál egy-két évvel fiatalabb volt, csupán a tanítványok közt számított rangidősnek. Nős ember volt. Halászként dolgozott testvérel, Andrással együtt a Genezáreti-tavon, amikor Jézus hívására a tanítványa lett. A neve számos evangéliumi történetben megjelenik, s lobbanékony természetűnek mutatja be az Ige. Jézus

elfogásakor mesterét háromszor is megtagadta, amit mélységesen megbánt. A Szentírásban két levele olvasható. Vértanúhalált halt Rómában, i. sz. 67-ben: a hagyomány szerint fejjel lefelé feszítették keresztre, mert úgy gondolta, nem méltó arra, hogy úgy haljon meg, mint Jézus.

András apostol

András apostol Simon Péter testvére, eredetileg Keresztelő János tanítványa volt. Jézus halálat közben ígérte meg neki, hogy emberhalásszá teszi. A kenyérszaporításkor ő szolt Jézusnak, hogy itt egy gyermek, akinél van egy kevés enivaló. A pünkösdi eseményeket követően a Biblia többé nem említi a nevét. A hagyomány és néhány ókori irat szerint Örményországba és a szkíták közé vitte az evangéliumot, végül a mai Görögország területén, Patrai városában egy X formára ácsolt kereszten megfeszítették.

Idősebb Jakab apostol

A Jakab nevet többen is viselik az Újszövetségben. A galileai halász, Zebedeus fia az „idősebb” Jakab, János apostol testvére, aki egyike az elsőként választott tanítványoknak. A legszűkebb tanítványi kör tagjaként szemtanúja volt, amikor Jézus a hegyen elvált. Jairus leányának feltámasztásakor is jelen volt, és Jézus elfogatásának éjszakáján ott látjuk a Getsemáne-kertben. I. sz. 44 körül Heródes Agrippa kivégeztette, így ő lett az első vértanú az apostolok közül. A bibliai *Jakab levele* nem az ő nevéhez kötődik.

János apostol

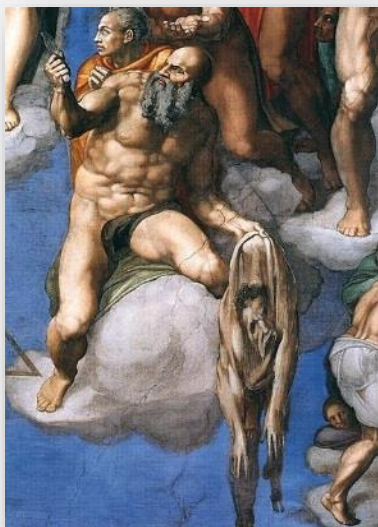
János apostol Jakab testvére volt, a tanítványok között ő lehetett a legfiatalabb, csupán tizenéves, amikor Jézus a tanítványává fogadta. A Biblia mint a szeretett tanítványról beszél róla. Jézus egy alkalommal Jánost és testvérét a mennydörgés fiainak nevezte, minden bizonnyal harcias modoruk miatt. Az utolsó vacsorán János a Megváltó kebelére hajtotta fejét, s a kereszten Jézus az édesanyja gondviselőjévé tette. Bár János is megismerte a fogság nyomorúságát, a

tanítványok között ő volt az egyetlen, aki békés körülmények között, idős korában halt meg, i. sz. 95 táján. Az Újszövetségben öt irat kapcsolható a nevéhez: három levele; Jelenések könyve, amelyet Pátmosz szigetén, száműzetésben írt; és evangéliuma, amely a legkésőbb keletkezett, s kiegészítő jellegű a másik három evangélium mellett.

Fülöp apostol

Fülöp szintén Bétszaidából, a Galileai-tenger vidékéről való. Péter és András révén ismerte meg Jézust, akinek később Nátánaelt bemutatta. Életéről a Szentírásból keveset tudunk. A hagyomány szerint Jézus mennybemenetele után Anatóliában prédikált, majd 87 évesen, Domitianus császár idején őt is fejjel lefelé feszítették keresztre Hierapoliszban. 2011-ben régészek egy hierapoliszi templomban találtak egy I. századi sírt, amely a feltételezések szerint Fülöp nyughelye lehetett.

Bertalan apostol

Bertalanról nagyon keveset tudunk, hiszen a Bibliában szinte csak a tanítványok felsorolásánál találkozunk a nevével, elsősorban Fülöppel együtt említve. János evangéliumában Nátánael néven szerepel. Az előbbi a családi, utóbbi a személyneve lehetett. Egyes ókori iratok szerint Itáliában és Örményországban hirdette az evangéliumot, ahol mártírhalált halt i. sz. 60 körül. Bőrét először lenyűzták, majd lefejezték. A Sixtus-kápolnában Michelangelo freskóján egyik kezében egy kést, a másikban a tulajdon bőrét tartja. Egyesek szerint Michelangelo erre a bőrre a saját önarcképét festette rá.

Tamás apostol

Tamás mind a négy evangéliumban megjelenik, de a legbővebben János evangéliumában találkozunk vele. Jézus feltámadása után nem hitte el, hogy mestere mégis életben van, amíg kezével nem érintette annak sebeit. Innen kapcsolódott nevéhez a „kétkedő”, „hitetlen” jelző, holott neve eredetileg ikret jelent. Biblián kívüli iratok és a hagyomány szerint először a Pártus Birodalomba, majd Indiába ment téríteni, ahol húsz évig dolgozott az evangélium ügyéért. I. sz. 73-ban halt mártírhalált, tőrrel szúrták le. A képzőművészetben gyakran ábrázolják mérőléccel, mert állítólag képzett ács volt, értett az építkezéshez.

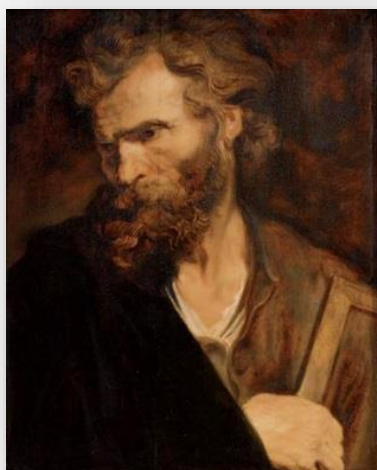

Máté apostol

Máté vámszedő volt Kapernaumban. Abban a korban különösen lenézték ezt a foglalkozást, megvetették a vámszedőket, mert a rómaiaknak dolgoztak, és mert gyakran elvettek a beszédet pénzből. Jézus szó szerint a vámszedő asztal mellől hívta el Mátét. A hagyomány szerint Etiópiába ment hirdetni az evangéliumot. Egy alkalommal hite megtagadására kényszerítették, de ezt nem volt hajlandó megtenni, ezért megölték. Ő írta az Újszövetség első könyvét, Máté evangéliumát, eredetileg valószínűleg arámi nyelven.

Ifjabb Jakab apostol

Az apostolok között két Jakabbal is találkozunk. Egyikük az idősebb Jakab, János testvére, másikuk az ifjabbként emlegetett Jakab, Alfeus fia, akinek nevével az evangéliumok tanítványi felsorolásain kívül másutt nem találkozunk. A névsorban minden alkalommal a kilencedik helyen szerepel. A hagyomány szerint Jeruzsálemben maradt és vezette az ottani gyülekezetet. Állítólag soha nem ivott alkoholt, egyszerű, szerény életet élt, amíg ledobták a jeruzsálemi templomból, és egy kallózófával agyonverték.

Júdás apostol

Nemcsak Jakab nevű apostolból volt kettő, hanem Júdást is kettőt találunk a tanítványok között. Júdás Tadeust az evangéliumok minden alkalommal nyomatékosan megkülönböztetik Iskáriótes Júdástól, Jézus elárulójától. A Bibliában mindössze egy Jézushoz intézett kérdése maradt fenn, illetve egy rövid bibliai levél, *Júdás levele*. A hagyomány szerint Simon apostollal együtt Perzsiába ment hirdetni az igét, és ott halt vértanúhalált.

Simon apostol

Simon Kánából származott, és a Bibliában a zelóta melléknevet kapta. A zelóták egy radikális, szélsőséges vallásipolitikai irányzat képviselői voltak. Gyűlölték a rómaiakat, és szükség esetén kardot is rántottak, nem riadtak vissza a harctól. Simon ettől a mozgalomtól elszakadva lett a Názáreti Jézus tanítványa. Életéről alig tudunk valamit. A hagyomány szerint először Egyiptomba, a Brit-szigetekre, majd Júdás Tadeussal Perzsiába utazott, ahol vele együtt vértanúhalált halt. Egyes beszámolók szerint kettéfűrészelték, ezért a festményeken gyakran fűrésszel is ábrázolják.

Iskáriótes Júdás

Iskáriótes Júdás a legellentmondásosabb személy nem csupán a tanítványok között, hanem talán az egész Szentírásban. Jézus egyetlen tanítványa, aki a déli országrészből, Júdából származott. Bizalmi szerepet töltött be, hiszen ő kezelte a közös pénzt. Elárulta Jézust a jeruzsálemi főpapoknak, és a Getsemáne-kertben segített is a katonáknak, csókkal fedte fel Jézus kilétét. Tettéért 30 ezüstöt, pontosabban 30 antiochiai statert kapott, ami ma 2,5 millió forintnak felel meg. Miután Jézus hagyta magát elfogni és elítélni, amire talán Júdás nem számított, megrémült attól, amit tett, visszaadta a főpapoknak a pénzt, és felakasztotta magát.

Pál apostol

Miután Júdás meghalt, a tanítványok szerették volna betölteni a helyét, és Mátyásra esett a választás. Ezt követően semmit nem tudunk Mátyás életéről. Őt a tanítványok választották, azonban Jézusnak volt egy saját választottja. Saul, a későbbi Pál apostol halálra kereste és üldözte Jézus követőit. Damaszkuszi útja során megváltozott a gondolkodása, a keresztények mellé állt és elkötelezett Krisztus-követő lett. Az evangélium üzenetével beutazta Levante és Hellász vidékeit, végül eljutott Rómába is. Gyülekezeteket alapított, tanított és leveleket írt, mindezt úgy, hogy sátorkészítőként folytatta saját mesterségét. Munkásságának köszönhetően az I. század végére mintegy tízezer keresztény élt a Római Birodalom területén.

